

Eduzměna a Partnerství pro vzdělávání 2030+ společně vyzkoušejí propojení dvou přístupů k systémové proměně českého školství

13.4.2026 - Lenka Penkalová | Eduzmena

Nadační fond Eduzměna a Partnerství pro vzdělávání 2030+ se rozhodly intenzivněji spolupracovat při hledání cest, jak co nejefektivněji podpořit kvalitu vzdělávání v regionech, a chtějí vyzkoušet možné propojování svých dvou přístupů k systémové proměně českého školství. Od letošního roku se bude v praxi ověřovat, jak může společně na jednom území fungovat Model Eduzměna a koncept Místní školské správy. Shrnutí toho, co oba přístupy spojuje, v čem se liší a jak využít vzájemné synergie, organizace definovaly v oficiálním dokumentu, který zveřejnily tento týden.

„Dlouhodobě jsme čelili dotazům, jak spolu souvisí nebo si konkurují přístupy Eduzměny a Partnerství k práci v regionech. Komuniké vyjasňuje náš vztah a ukazuje, že se oba přístupy mohou vhodně doplňovat,“ říká ředitel Eduzměny Zdeněk Slejška. „Mezi Nadačním fondem Eduzměna a Partnerstvím pro vzdělávání 2030+ došlo k dohodě a situace nazrála k tomu, že od letošního roku chceme začít oba modely propojovat,“ doplnil Vladimír Srb z Partnerství pro vzdělávání 2030+.

„Již více než rok přichází přímo z některých území opakovaná poptávka po propojení obou modelů a jak Eduzměně, tak i Partnerství 2030+ dává smysl do toho jít. Povede to ke zhodnocení zkušeností z pětileté pilotáže Eduzměny a současně k získání zcela nových zkušeností, které umožňuje model Místní školské správy. Vzhledem k tomu, že oba modely mají stejný účel, má taková spolupráce smysl,“ píše se ve společném komuniké.

Podobnosti a odlišnosti obou modelů podpory škol, jejich přednosti a limity představili zástupci Eduzměny a Partnerství pro vzdělávání 2030+ také na on-line konferenci, kde rovněž informovali o záměru vyzkoušet sladění obou přístupů přímo v terénu, ve vybraných regionech.

„Rýsují se nám dva kandidáti. Vedeme debaty se Šlapanickem a Votickem o tom, že by v nich bylo možné souběh modelů Eduzměny a Místní školské správy testovat. Definitivní rozhodnutí zatím nepadlo, ale máme perspektivu, že bude reálně možné to vyzkoušet,“ uvedl na konferenci zástupce ředitele Nadačního fondu Eduzměna Ondřej Matějka.

Za Voticko na konferenci vystoupil Viktor Liška, starosta obce Ratměřice, předseda společenství obcí Mikroregionu Voticko a Asociace dobrovolných svazků obcí ČR. „Eduzměna má za sebou věci, které fungují. Proto je pro nás dobré být u toho a nově pomáhat spolupráci škol, zvyšování kvality, snižování odlivu žáků a zachování dostupnosti škol,“ řekl.

„Přijde nám užitečné a přínosné se spolupodílet na vývoji obou modelů. U Místní školské správy intenzivně vnímáme institucionální rámec, jednoznačné nastavení kompetencí a zodpovědnosti za kvalitu vzdělávání v regionu. Koncept Eduzměny více směřuje do práce v terénu a jde o to, co všechno se dá konkrétně udělat pro to, aby se kvalita vzdělávání zvyšovala,“ popsal Jiří Hrubý z Místní akční skupiny Bobrava, která funguje na Šlapanicku.

České školství má některé chronické problémy, které brání intenzivnějšímu a rychlejšímu rozvoji škol

a výraznějšímu zlepšování ve výsledcích učení žáků. Patří mezi ně zejména rozdíly v kvalitě škol, nadměrný vliv rodinného zázemí žáků na jejich úspěch ve vzdělávání, roztržitá podpora škol i přetížení jejich vedení administrativou. Nadační fond Eduzměna a Partnerství pro vzdělávání 2030+ mají stejný cíl a chtějí tyto výzvy řešit, ale liší se přístupem.

Eduzměna představuje přístup „zdola nahoru“, který vychází z praxe konkrétních regionů, zaměřuje se především na spolupráci mezi hlavními hráči vzdělávacího ekosystému (vedením škol, učiteli, zřizovateli a rodiči) a reaguje na jejich aktuální potřeby. Chce proměňovat způsob, jakým spolu tito aktéři komunikují, plánují a sdílejí odpovědnost za kvalitu vzdělávání, a nabízí proto koordinaci, podporu a konkrétní služby prostřednictvím nově vznikajících Center podpory vzdělávání.

Místní školská správa, nebo přesněji Efektivní správa škol prostřednictvím společenství obcí a školské právnické osoby (ESSO), představuje přístup „shora dolů“. Ten usiluje primárně o vytváření větších školních celků a zavádí jasnou odpovědnost za kvalitu vzdělávání v regionu. Umožňuje rovněž sdílení činností mezi školami a efektivnější řízení zdrojů; české zákony tento typ fungování umožňují, takže má potenciál dlouhodobé stability.

<https://www.eduzmena.cz/cs/aktualne/detail/eduzmena-a-partnerstvi-pro-vzdelavani-2030-spolecne-v-yzkouseji-propojeni-dvou-pristupu-k-systemove-promene-ceskeho-skolstvi>